

In het begin is er niets dan zand, gras en water. Slikken en schorren, waar wormen over de bodem kruipen en zout water door de kreken spoelt. Sprietjes zeekraal steken uit de modderige grond. Hoog erboven cirkelen visdieven en slechtvalken, scholeksters en ooievaars. Dit is het terrein van de kluut en de lepelaar. Van de zomertortel en de blauwborst. Maar ook van duizendguldenkruid, zeeaster en guichelheil. Van lamsoor en schijnspurrie. Het Zwin. Het uiterste hoekje van het land. Een mooiere start is niet denkbaar.

Oneindigheid duurt nooit lang, zeker niet aan de kust van België. Knokke schuurt tegen het natuurgebied aan en waar de kwelders eindigen, begint de materiële rijkdom. Miljoenenvilla's volgen elkaar op, allemaal even wit glimmend in de zon. Van het Zwin naar het Zoute is slechts een korte wandeling, maar een wereld van verschil. Maar het contrast kan groter. Loop door en het werkelijke gezicht van de Belgische kust zal zich tonen. De lucht van frituur waait al mee met de zeewind. Op de terrassen zitten bejaarde blonde dames met hun haar in de krul en een schoothondje binnen aaiafstand. Chique boetieks afgewisseld met speelgoedwinkels waar je voor

NO REDDERS

DAMES

drie euro een plastic strandbal koopt. De weg naar zee is het ene moment niets meer dan het zilte aroma achterna. Maar pas op in het centrum van Knokke. Achter elke zijstraat kan er een pislucht voorbij komen zweven.

Als er iets symbool staat voor de vele gezichten die Vlaanderen kent, dan is het wel de kustlijn. Daar volgen die gezichten elkaar rap op, van grens naar grens telt de volledige kust van België slechts vijfenzestig kilometer. Precies goed voor deze wandeling. Om geen meter kust te missen. Om iedere aanblik te ervaren. En vijfenzestig kilometer is te doen. Een lang weekend is genoeg om Frankrijk te bereiken.

Alleen Knokke al slingert de bezoeker meermaals tussen verwondering en afgrijzen. Het is hoppen van Paris-Plage naar Coney Island. Tussen duinen en beton. De glorie van weleer blinkt op de boulevard, waar skel-tertjes onophoudelijk voorbij scheuren en de ijsco's in perfecte ronde bollen wordt geschept. En dan komen de flatgebouwen. De grijze kolossen die als een gigantisch windscherm achter de zeedijk staan opgesteld. Zou het achterland westenwind kennen? Op het van Bunnanplein voelt het alsof je gevangen zit in een spiegelpaleis van

CATHARINA

4009/1H

VIPS

KUNST

4009/02

PUSSYCAT

4009/04

ZONNEDROOM

4009/13

4009/09

VINCE

4009/15

VB RUMBA
ZEEBRUGGE

VB BOLERO
ZEEBRUGGE

troosteloze architectuur. Om je heen een doolhof van betonnen gevels en glazen balkons van rookglas, als in een zonnebril uit de jaren zeventig. De zandkleurige tegels van de boulevard doen denken aan de Spaanse Costa. De witte strandhuisjes op strand brengen je in één klap weer terug naar de realiteit. Cabines. Met namen erop als Jef, Ria, Raf en Bea. Pussycat en Zomerdroom. Sommigen zijn al neergehaald voor het najaar toeslaat. Anderen zijn nog een laatste weekend in gebruik om de uiterste resten van de zomer mee te pakken. Iets verderop straalt Knokke weer iets totaal anders uit. Daar staat het redderspaviljoen. Met een beetje fantasie zou het vaalgele gebouw niet misstaan tussen de art-decoparels van Miami Beach.

Is een kustwandeling van noord naar zuid saai? Nee, verre van. Je moet alleen wel weten wat te verwachten. Een fietsviaduct waar de kusttram onderdoor glijdt op weg naar Zeebrugge, waar iedereen boven de veertig het nog steeds over de scheepsramp uit 1987 heeft, waar bijna tweehonderd opvarenden op weg naar Dover het niet overleefden. Ze waren nog geen kilometer op zee.

In Zeebrugge is het asfalt verouderd en is de haven rauw en hard. Vrachtwagens met opleggers denderen voorbij. Het helmgras van de duinen op weg naar Blankenberge is een welkome afwisseling. Het strand wordt breder, de zon wint het van de wolken en alsof het afgesproken werk is komen de eerste strandbezoekers van de dag tevoorschijn. Verderop vult de zeedijk in Blankenberge zich met mensen, die allemaal hetzelfde eten bij restaurants die hetzelfde serveren. Aan het eind van Blankenberge wacht een overzet, een voetveer door de vaargeul om kostbare kilometers te omzeilen. Bij Wenduine beginnen de kuiten te zeuren. De voeten pijn te doen. Ook hier niets anders dan opgestapelde appartementen met zeezicht. Zou Vlaanderen genoeg inwoners hebben om al die flats aan de kust te vullen?

Er rest nog een laatste spanne vandaag. Nog één strook oneindigheid voor het eindpunt van vandaag bereikt is. De Haan. Witte zwaan tussen al die grauwe bebouwing. Waar hoogbouw is verboden en kunst de boulevard siert. Waar geen plek meer vrij is op een terras maar het comfortabel neerploffen is in een strandstoel. En waar de belle époque een onwaarschijnlijk mooie stempel heeft achtergelaten.

Didi's Bar

Is De Haan al onweerstaanbaar als de avond valt, dinerend in het licht van het tramstation dat maar zo een halte kan zijn naar een sprookjeskasteel in een andere dimensie, de ochtend erop lijkt nog veel meer te beloven. Een dag zonder wolken wacht, met gouden licht boven het strand en gunstig getijde. Het is eb, geen mul zand vanochtend, of slingerende duinpaden, maar in een rechte lijn naar Oostende. Het is een lesje in eindigheid. Mooier dan hier zal het deze wandeling niet worden. Als de tocht niet in een rechte lijn naar het zuiden zou verlopen, dan was nu de terugweg ingezet.

Oostende lijkt zowaar over een skyline te beschikken, eentje die lang als een fata morgana aan de horizon blijft schitteren, en soms nog eens extra in het natte zand. Maar dichterbij komen doet het maar traag. Het geeft niet, vandaag mag de tijd stil blijven staan. De zondagochtend is voor ruiters en surfers. Voor hardlopers en wandelaars met hun hond. Zondagochtenden zoals deze mogen voor altijd blijven duren.

Maar het wordt middag. Het casino van Oostende verschijnt en verdwijnt. Net als de zuilengalerij en het

standbeeld van de koning. Het is weer aanpoten. Rond De Haan lijkt de eindeloosheid van de kust als een zomerdroom die maar doorgaat, maar nu de hoogbouw het weer overneemt voelt de wandeling als een herhaling van zetten. Geruisloos loopt Oostende over in Mariakerke. Middelkerke ziet er hetzelfde uit en Westende is niet anders. De blauw-wit-gestreepte bankjes met zeezicht maken een hoop goed, zeker als ze bezet worden door vertederende oudjes die met gaatjes in hun schoenen en vest om hun schouders naar de aanspoelende golven kijken.

De laatste loodjes wegen altijd het zwaarst, en met de laatste zondag van september is ook het mooie weer verdwenen. De nieuwe week begint net zo grauw als de zeedijk van Oostduinkerke, en vlak daarvoor Nieuwpoort in de regen. Tussen de buien door schiet het maar weinig op. Maar Koksijde nadert en De Panne wacht. En hoewel de aanblik niet echt verschilt van de bovenste helft van de kust, is de sfeer toch echt veranderd. Er wordt Frans gesproken in de cafés en restaurants. De bon chic lijkt verder weg te zijn, en niet alleen door het weer.

Het einde nadert. Frankrijk lonkt. Maar waar precies? Er is niks. Natuurlijk is er niks. Geen grenspaal, geen bord. Alleen twee verwaaide vlaggen en de voldoening van een lang week-